

PUOLUSTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 1/2011 vp

Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 2010

Perustuslakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä toukokuuta 2011 lähettänyt hallituksen toimenpidekertomuksen vuodelta 2010 (K 2/2011 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi perustuslakivaliokuntaan ja ulkoasiainvaliokuntaan ja samalla määrännyt, että pysyvien erikoisvaliokuntien on annettava asiasta lausunto perustuslakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- kansliapäällikkö Arto Rätty, konserniohjausyksikön johtaja Taina Susiluoto, hallitusneuvos Jari Kajavirta ja neuvotteleva virkamies Timo Rivinoja, puolustusministeriö
- prikaatikenraali, komentopäällikkö Sakari Honkamaa, Pääesikunta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Puolustusvoimat saavutti kertomuskaudella valmiudelle ja suorituskyyvylle asetetut tavoitteet. Joukkojen suorituskyykyä kehitettiin suunnitelmien mukaisesti ja koulutuksessa saavutettiin laadulliset tavoitteet. Saadun selvityksen mukaan lento- ja alustoimintaa jouduttiin kuitenkin supistamaan ja harjoitusmääriä vähentämään talouden tasapainottamiseksi.

Puolustusvoimat koulutti valiokunnan saaman selvityksen mukaan kertausharjoituksissa noin 23 000 reserviläistä ja vapaaehtoisissa harjoituksissa noin 6 000 reserviläistä. Tämän lisäksi Maanpuolustuskoulutusyhdistykseltä tilattiin yli 17 000 koulutusvuorokautta sotilaallista koulutusta. Valiokunta toteaa, että reserviläiskoulutus on näillä koulutusmäärillä kestävällä tasolla.

Varusmiespalvelukseen astui kertomusvuonna noin 27 000 henkilöä. Valiokunta on aikaisemmin kiinnittänyt huomiota varusmieskoulu-

tuksen keskeyttämiseen ja pitänyt välttämättömänä, että keskeyttämisprosenttia saadaan laskettua (PuVL 5/2010vp). Varusmieskoulutuksen peruskoulutuskauden kokonaispoistuman kasvu pysähtyi kertomusvuoden aikana. Valiokunta pitää tärkeänä, että varusmiespalveluksen keskeyttämisprosentin pienentämiseen kiinnitetään huomiota ja että puolustusvoimat jatkaa toimenpiteitä asevelvollisuuden toimivuuden ja yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden turvaamiseksi.

Puolustusvoimien henkilöstörakenteen kehittäminen painottui kertomusvuoden aikana uuden aliupseeriston muodostamiseen. Saadun selvityksen mukaan henkilöstöä vähennettiin hallinnosta ja tukipalveluista ja kohdennettiin asevelvollisten koulutukseen ja suorituskyykyjen kehittämiseen. Valtion tuottavuusohjelmassa asetettujen velvoitteiden mukaisesti henkilötyövuosien määrän vähentämistä jatkettiin muun muassa kumppanuushankkeiden ja toimintamallien

muutosten avulla. Puolustusvoimien henkilötöyvuosimäärä on vähentynyt yhteensä 1 718 henkilötyövuodella vuodesta 2004. Valtion tuottavuuohjelmaan perustuvien vähennysten osuus on tästä 1 561 henkilötyövuotta.

Eduskunnan lausumat

Eduskunta edellytti lausumassaan (HE 199/2005 vp) koskien puolustusvoimien toimintaa työnantajanä, että puolustusvoimat toimii jatkossakin hyvän työnantajan tavoin ja suhtautuu palvelusuhteen jatkoa koskeviin pyyntöihin myönteisesti painottaen erityisesti alle 60 prosentin eläkekertymän merkitystä jatkoaikaa harkittaessa. Saadun selvityksen mukaan jatkoa koskevia, hakijan kannalta kielteiseen ratkaisuun johtaneita pyyntöjä on vuositasolla niin vähän, että lausuma voidaan poistaa.

Asevelvollisten taloudellisten etuuksien (HE 37/2007 vp) osalta eduskunta edellytti, että hal-

litus ryhtyy toimiin varusmiespalvelusajan ottamiseksi huomioon eläkkeen määräytymisessä sekä kotiuttamisrahan maksamiseksi palveluksesta kotiutuville. Eduskunta edellytti lisäksi, että asevelvollisille kuuluvia taloudellisia etuuksia kehitetään edelleen. Asevelvollisten taloudellisen ja sosiaalisen aseman kehittämisalueita koskevia ehdotuksia kirjattiin syyskuussa 2010 raporttinsa antaneen, asevelvollisuuden yhteiskunnallisia vaikutuksia selvittäneen Siilasmaan työryhmän raporttiin. Valiokunta toteaa, että lausuman säilyttäminen on tarpeen työryhmän ehdotusten toimeenpanon seuraamiseksi.

Lausunto

Lausuntonaan puolustusvaliokunta esittää,

että perustuslakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jussi Niinistö /ps
vpj. Seppo Kääriäinen /kesk
jä8. Thomas Blomqvist /r
Timo Heinonen /kok
Mika Kari /sd
Tuula Peltonen /sd
Eero Reijonen /kesk
Mikko Savola /kesk

Ismo Soukola /ps
Eero Suutari /kok
Pauliina Viitamies /sd
Sofia Vikman /kok
Tuula Väätäinen /sd
Jyrki Yrttiaho /vr
vjäs. Maria Tolppanen /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Olli-Pekka Jalonen.